

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæstio I. Quid, & quotuplex sit Dominium?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Personalis,
seu Actio in
personam,
quid?

29. *Actio personalis*, seu *Actio in personam*, est illa, quæ proximè tendit in personam nobis obligatam ex contractu aliquo, vel delicto. Et dicitur *personalis*: quia, quamvis hæc actio sit in ordine ad aliquid recuperandum ab adversario, quod tibi fieri vel dari ab eo petis; nihilominus actio illa ita cohæret personæ, ut ipsa contra alium, qui rem illam fortè detinet, institui non possit. Sic v. g. si mutuo dedisti Cajo centum florenos, quos ille Titio donavit, & tradidit, in hoc casu actio duntaxat personalis contra Cajum, nulla verò contra Titium tibi competit.

DISTINCTIO III.

De Speciebus Juris in re.

QUÆSTIO I.

Quid, & quotuplex sit Dominium?

Juris in re
species,
quæ?

1. **J**uris in re variaz sunt species, quarum aliquæ rem ipsam, aliaz usum rei respiciunt. Et quidem prioris generis est *Dominium*; quo quis de re sua potest facere quod vult, dando, vendendo, commutando &c. & si impediatur, potest in Judicio experiri, prout *num. 4.* declarabitur. Accedit *Possessio*, quæ (si est justa, simulque pacifica) *Dominio* addit, quòd in tali jure non impediatur. Et tandem *Proprietas*, quæ insuper dicit, quòd quis in tali jure parem non habeat. Posterioris generis, sive Juris in usu rei, duæ sunt species, videlicet *Ususfructus*, & *Usus juris*: de quibus in progressu breviter. Incipiendo igitur à *Dominio*, ejusque divisionibus, sit

Dominium
communif-
simè, quid?

2. **CONCL. I.** *Dominium* communissimè sumptum aliud non est, quàm facultas disponendi de re tanquam sibi subjecta. Sic quippe juxta communem apprehensionem *Dominium* habere censetur, qui aliquid habet, de quo jure proprio, seu citra alterius ordinationem, disponere pro nutu possit; quod idcirco dicitur esse suum. Atque in hac tam generali acceptione, illud cum primis subdividitur in *Dominium Divinum*; quale competit Deo per essentiam in omnes creaturas. & in *Dominium humanum*, quod

Dominium
Divinum, &
humanum.

quod convenit homini per participationem, seu potestatem sibi à Deo collatam in alias creaturas; juxta illud Gen. 1. *Crescite, & multiplicamini, & replete terram, & subjicite eam, & dominamini piscibus maris, & volatilibus cali, & universis animantibus, quæ moventur super terram.* Et de hoc Dominio humano, quod & *Politicum* appellant, agitur in proposito.

3. CONCL. II. Dominium humanum, seu politicum, aliud est Dominium jurisdictionis, & aliud Dominium proprietatis, quorum quodlibet denuò subdividitur. Ita communis, & patet inductione. Et quidem *Dominium jurisdictionis*, est potestas gubernandi suos subditos; id est, illis aliquid præcipiendi, vel prohibendi, ac illos judicandi, puniendi, vel præmiandi: hi quinque enim sunt actus gubernandi. Porro *Dominium jurisdictionis* subdividitur in sæculare; quale est in Imperatoribus, Regibus, Ducibus &c. respectu populorum sibi subditorum in negotiis sæcularibus: & in Ecclesiasticum, quale est in Summo Pontifice, Episcopis, aliisque Prælati Ecclesiasticis, qui habent subditos in spiritualibus. *Dominium proprietatis* econtra est Jus disponendi de re sua pro libitu, nisi lege prohibeatur: de quo potissimum loquendo, sit

4. CONCL. III. Dominium proprietatis aliud est perfectum, aliud imperfectum. Ita rursum communis. *Dominium proprietatis perfectum* (quod & plenum dicitur) communiter solet definiri, dicendo: *Dominium est jus perfectè disponendi de re corporali, nisi lege prohibeatur.* Dicitur, *jus*: quæ particula stat loco generis. Dicitur, *perfectè disponendi de re*: quæ particula stat loco differentie, simulque denotat, hic definiri Dominium perfectum seu plenum, virtute cuius potest quis perfectè disponere de re sua, eaque uti pro suo arbitratu, ipsam vel servando, vel vendendo, donando, commutando, vel etiam destruendo, *nisi lege prohibeatur.* Et hoc ultimum idcirco additur: quia licet Dominium ex natura sua tale sit, ut tribuat potestatem disponendi de re sua pro libitu, tamen interdum lege prohibente fit, ut hæc potestas non possit exire in actum. Sic pupillus prohibetur alienare rem suam, cum tamen sit verus dominus; similiter quandoque lege prohibente non licet vendere res suas externis Nationibus, eo quod sit prohibita talium mercium extractio è Provincia; quibus similia contingunt passim in aliis casibus.

5. *Dominium proprietatis imperfectum* (cui pariter convenit Imperfectum.) proxime data Domini] definitio, dummodò in ea omittatur ly, & tum.

Hoc subdividitur in Dominium directum, &

Dominium utile.

Alia de Dominio remissive.

perfecte) vel habet tantum proprietatem rei absque emolumentis seu fructibus, vel e contra emolumentum absque proprietate; & juxta hoc subdividitur in directum, ac utile. *Dominium directum* continet solam rei proprietatem: unde habens hujusmodi Dominium dici solet *Proprietarius*, id est, habens talis rei proprietatem. Et tale Dominium directum habet Princeps in Feudis, Dominus in prædio ad Emphyteusim dato, & omnis ille, qui dicitur dominus cujuspiam rei, cujus Ususfructus alteri concessus est.

Dominium utile duntaxat, continet solam rei utilitatem, seu emolumentum: & tale est, quod habet Feudatarius, Emphyteuta, Usufructuarius &c. respectu illius rei, quam ab alio accepit in Feudum, Emphyteusin, vel cujus habet Ususfructum.

6. Cæterum de Dominio hæcenus explicato, & quibus competat, quibusque modis acquiratur, plures occurrunt difficultates; de quibus in sequentibus Distinctionibus dicitur, postquam in præfenti cæterarum specierum Juris natura fuerit explicata.

QUÆSTIO II.

Quid sit Ususfructus?

Ususfructus, quid?

Jus utendi, & jus fruendi, quomodo differant?

7. **C**ONCL. I. *Ususfructus rectè definitur, dicendo: Ususfructus est jus alienis rebus utendi fruendi, salva rerum substantia.* Ita habetur *L. 1. ff. de Usufructu. & §. 1. Instit. eod.* estque communis. Et quidem in hac definitione ly, *Jus*, stat loco generis; reliqua ponuntur loco differentie. Dicitur deinde, *utendi*; & mox additur ly, *fruendi*, id est, percipiendi fructus rei: tum ut indicetur effectus illius juris, quod tribuitur cuipiam per Ususfructum, qui est legitima potestas utendi & fruendi re aliena, salva tamen ejus substantia. Tum quia *Jus utendi*, & *Jus fruendi* re aliena, valde differunt: nam is, qui habet solum Jus utendi re aliqua, gaudet nudo duntaxat usu illius, ita ut quamvis possit re illa uti pro suis necessitatibus, ex ea tamen fructus non percipiat. Sic qui habet Jus utendi equam alterius, potest quidem eam uti ad suas necessitates; fructus tamen ejus, id est, equæ partus non erit suus, sed domini proprietarij equæ. E contra Jus fruendi tribuit cuipiam hujusmodi jus, seu potestatem percipiendi fructus rei alienæ: quale Jus utendi & fruendi simul, importat Ususfructus,